

TXAKU NMENHOTHO ON HA.

Àmenhehe ohyakanye katxhàrà on ha.

1 ¹Txaku uro ha. Khoryenkom yanoto uro. Txesusu Kryestu yanoto uro. Kohkomo rma noro ha, Txesusu Kryestu. Àmenhehe, ohyakanye. Xuknewyana kukuru komo ryhe omnyamo. Xako heno muru heno komo yohamàthàyamo rma omnyamo. 12 heno komo yohamàthàyamo rma omnyamo. Anaro rha owto ho manatxhe. Ohnàn kom yawo rma haxa wehxaha.

Khoryenkom hona xaxa mpànà xenytxoko katxhàrà on ha.

²Rowtà komo y, àsok hana manatxow ha. Anaro rha ke teryewhamnohsom me manatxow hana. Teryehorye rma ehtxoko, thenyehra mak ha. ³Àsok tawro hana. Àro wyaro ohxehra oyehtokonye ryhe, okukmany kom me nay hamà, Khoryenkomo. Rohona xana nenyatxowà, kany me nay hamà, ohokonye. Àro wyaro okukmetxhe, thona xenye ro me nyhe oyehtxoho menye. Àro hoye ro menàmyatxow hamà. ⁴Enàmtàhkatxoko roro rma haxa, ohxe roro rma haxa oyehtxoho menye, ewakryetxehkaxah me oyehtxoho menye, ewakryetxehkahnà rma moson hamà katxho mehra oyehtxoho menye.

⁵Eten kom hana hutwahra oyehtokonye, àro kom hoko orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro. Uhutwanye ro me rma haxa uro txeryko, katxoko, àwya. Oyoyukyaxhe, noro ha. Kowakryenye ro kom xaxa kax mak naha ha. Rahkryehkahra ehtxoko kanyehnà ro kax mak naha ha. ⁶Owyanye, uhutwanye ro me uro txeryko tatoko rma, Khoryenkom hona xaxa mpànà xenytxoko. Royukyan hana, àna hana, kanyehnà ro me rma haxa ehtxoko, ohnawonye.

Royukyan hana kanyetho kom haxa ryhe, tuna ymo wyaro natxow hamà, tekahxemaxemà ymo wyaro mak ha, atxowowo ymo nanàrà ymo wyaro mak ha. ⁷⁻⁸Àsok tawro hana, anar me rha tehtwaxemà ro me tesnàr kom ke hamà, yaworonohnà ro me tesnàr kom ke hamà. Onà wyaro kahra hak nahtxoko, nyamoro ha. Rowakryen hamà, Kohkomo, kahra hak nahtxoko. Àro wyaron komo yowakryenyehnà ro me naha, noro ha.

Nosomtatketxhe hampànà tkatxhonkemàtho komo katxhàrà on ha.

⁹Norohnàtho me oyehtokonye, teryehorye rma ehtxoko. Ehonomnà me haxa manatxhe, Khoryenkomo wya. Àro ke, teryehorye rma haxa ehtxoko.

¹⁰Tkatxhonke rma haxa oyehtokonye, anar komo yosnaka rma haxa manatxhe, Khoryenkomo wya. Anar kom yosnakano rma, teryehorye rma ehtxoko.

Tkatxhonkem komo rma, eherkotkuru wyaro natxow hamà. Mexehra nosomtatken hamà, eherkotkuru. Àro wyaro rma rha, ehxera harha natxhe hampànà, tkatxhonkemàtho komo, mexehra mak ha. ¹¹Àsok hana nay ha, eherkotkuru. Kamàmà yasawnuhtukatzhe rma, nuskurumenten hamà, taknye rma haxa esnàr ke. Ohxe rma haxa xenyxahotho ryhe nosomtatkehe. Àro wyaro rma rha, nosomtatketxhe hampànà, tkatxhonkemàtho komo. Tomyawon kom hoko rma tehtokonye, nosomtatketxhe hampànà, nyamoro ha.

Onà wyaro haxa anhà nkukmanàr me tehxatxhe katxhàrà on ha.

¹²Anatoko okukmetxow hana, Khoryenkomo, teryewhamnohsom me oyesnàr kom ke. Enàmnye roro me oyehtokonye, towakryexem me manatxhe. Àsok tawro hana. Tàwya okukmatxhenye, karyhe roro oyeryatxhe hampànà, Khoryenkomo, enàmnyenhàr me oyehtokony mak ha. Àsok hana natxow ha, tàkràt kom hoko otukmaxemo komo. Moxam yohon omoro katxho me haxa tehtokonye, torokomaxem me natxow hamà. Àro wyaro rma rha, tàwya okukmatxhenye rma, oyowakryetxhe hampànà, Khoryenkomo. Àsok tawro hana. Karyhe roro rma haxa weryatxhe hampànà, roxan komo, kanyenhàr me nay hamà.

¹³Anhà nkukmanàr me oyehtokonye, Khoryenkomo rokukmehe kahra ro mak ehtxoko. Anhà nkukmahtorà ro me naha, noro ha, Khoryenkomo. Anhà hoko kukukmanyehná ro kom me xarha naha.

¹⁴Onà wyaro haxa anhà nkukmanàr me tehxatxhe. Kano me ronye rma tehohketxhe, kanhàn kom hoko. Enyhoru wyaro rma haxa naha, kanhàn komo, kàwyanye. Àxe rma haxa tehxatxhe. Àro wyaro konkuhtetxhe, kanhàn komo. ¹⁵Kàhnawonye kehohkatxhenye rma, mexehra àhok tehxatxhe. Bàryekomo txko yonunutokono wyaro, mexehra tonyxem me naha, kanhàn komo. Àhoko roro rma kehtokonye, horymamtàhkehe. Thorymamtàhkatxhe rma, kwayehketxhe.

Khoryenkomo rwon haxa ahohtxoko katxhàrà on ha.

¹⁶Rowtà komo y, ronàhnàn komo y, osonkuhtohra ehtxoko. Khoryenkomo rokukmehe kahra ehtxoko.

¹⁷Kowakryenye ro kom me haxa ryhe naha, noro ha. Àsok kom hana ohxe tehxatxow ha, tonyhoryexem me hana, towakryexem me hana. Noro yano me ryhe, àro wyaro ohxe tehxatxow hamà, kahe yawon yano me mak ha, anar kom yano mehra ro mak ha. Awasànà yakàhtoye, noro ha, kyàmkomo. Awasànà ryhe, anatoko anar me nay hana. Tawanye nay hana,

kamàmà ehxera harha esnàr ke. Noro haxa ryhe, àme yohà roro rma haxa naha, meya roro mak ha. Noro rma, kowakryenye ro kom me naha.

¹⁸Tano me ro rma, thokru me harha ketxownà, tàrwon ke. Yaworon xaxa ryhe àro ha, àrwonà. Kàwyamo htzero ryhe tàmrýenon me ketxownà, Khoryenkomo.

¹⁹Àro rma muhutwexhe, rowtà komo y, ronàhnàn komo y. Àro ke, Khoryenkomo rwonà yonytxany me rma haxa ehtxoko. Tàrwonyemà roro mehra mak ehtxoko. Ewakàhkahpànà ro me rma haxa ehtxoko.

²⁰Àsok tawro hana. Ewakhàra haxa kehtokonye ryhe, Khoryenkomo hutwamohsohra tehxtaxow hamà. Ohxe roro rma haxa noro yehtxoho hutwamohsohra tehxtaxow hamà, toto komo wya. ²¹Àro ke osonyhoryetxok harha, ohnawonye. Ayanhànàthàyamò àhnànkatchekatkoko.

Khoryenkomo rwon haxa ahohtxoko. Oyowan yakanye Khoryenkomo nyeryetxho rma àro ha, àrwonà. Oyonyhoryetxho komo rma àro ha. Owyanye enytxantoko rma, ehonomnà me osonyhera rma ehtxoko. ²²Owyanye enytxatxhe rma, eyuhtxoko roro hampànà. Enytxanàr yoho rohra xaxa mpànà ehtxok ha. Enytxanàr yoho ro haxa oyehtokonye ryhe, mosonkuhtetxow hamà.

²³Àsok hana natxow ha, enytxany komo. Eyukhura haxa tehtokonye, onà wyaro natxow hamà. Kanafa hoko kexetxheno wyaro natxow hamà. Kanafa hona tosonyatxhe. Kompatar komo rma tenyatxhe.

²⁴Kosonyetxhenye rma, tàtetxhe ha. Kanafa hona kompatar komo yonyetxhàràtho rma, thutwahkahyatxhe harha. Àro wyaro rma rha mpànà natxhe ha, Khoryenkomo rwonà yonytxanyenhàyamò. Eyukhura haxa tehtokonye ryhe, hutwahkahtàketxhe, nyamoro ha.

²⁵Anar kom haxa ryhe, Khoryenkomo karyehtan yonyàr hoko rma haxa natxhe. Kàyweronàhyamatxho komo ryhe àro ha, Khoryenkomo karyehtanà. Enyhoru ro me xaxa naha. Kanhàn kom yanoto mehra harha keny kom me naha. Tàwyanye xenyetxhe rma, àro yawo roro harha natxhe, nyamoro ha. Tàwyanye enytxatxhe rma, uhutwahkahpàra ro mak natxhe ha. Eyuknye roro me rma haxa natxhe, àro yawo ron kaxe. Tàwyanye eyuknutoko rye rma, towakryexem me rma haxa natxhe, nyamoro ha.

²⁶Khoryenkomo hokono ro uro ha kany me haxa kehtokonye ryhe, àrwomra tehtxe, toto kom hoko. Àro wyaro toto kom hoko kàrwonàmnràtokony haxa ryhe, Khoryenkomo hokonohnà ro me tehxtaxow hamà. Atàknahra kehtokonye, tosonkuhtetxhe. Khoryenkomo hokono ro uro ha, tketxhe rma haryhe, àtohnawo rma.

²⁷Onà wyaro haxa tehxye tehxtaxhe, Khoryenkomo hokono ro me xaxa kehtxoho menye. Eyàmka xemo komo takoronomatxe. Enyonka xemo komo xarha takoronomatxe. Àro wyaro ekhokaxemo komo rma takoronomatxe. Onà wyaro xarha tehtxe. Anhà hona tosonyomatxe. Yukryeka hon kom yanhàn hona rma tosonyomatxe. Àro wyaro kehtokonye, thokono ro me ohxe xaxa konyatxhe, Khoryenkomo, kyàmkomò.

**Mosonà ryhe ohxe naha moson haxatho ryhe atxke
naha kahra ro mak ehtxoko katxhàrà on ha.**

2 ¹Rowtà komo y, Txesusu Kryestu hona xenye ro me manatxhe. Ehomnà xaxa noro ha, Kohkomo. Txesusu Kryestu hona xenye ro xaxa uro ha kany me oyehtokonye, àme rye rma haxa ehtxoko, toto kom hoko. Mosonà ryhe ohxe naha, moson haxatho ryhe atxke naha, kahra ro mak ehtxoko.

²Oyohsamnohnàtokonye, ohyakanye nomokyatxow hana, toto komo. Anar komo ryhe, tkatxhonke rma haxa natxow hamà, ohxe twomun komo yesnàr ke, ehètàhpenye rma haxa tamoyanewun komo yesnàr ke xarha. Anar kom haxa ryhe, àkatxhomra rma haxa natxow hamà. Àwomunkenyehra rma haxa natxow hamà, nyamoro ha. ³Àsoken kom haxa ohxe meryatxowà, tkatxhonkem kom haxa katà, àkatxhomnà kom haxa katà. Anatoko, tkatxhonkem komo wya, eryewtako on hona, màketxow hana. Àkatxhomnà komo wya haxa ryhe, eryewtanàhpan me yxak hak nahko, thoko rma yxak hak neryewtano, txomo na, màketxow hana. ⁴Àro wyaro kany me haxa oyehtokonye ryhe, anar me rha mehutwetxow hamà, toto kom hoko. Mosonà ryhe ohxe naha, moson haxatho ryhe atxke naha, kany me haxa manatxhe. Atxke rma haxa mehutwetxow hamà.

⁵Rowtà komo y, ronàhnàn komo y, onà ryhe enytxatxoko. Àkatxhomnà komo wahanonkahra kat naye, Khoryenkomo. Osken komo wahanonkany me naha, Kryestu hona xenye ro me rma haxa ehtxoho menye, towto hono ro me harha ehtxoho menye. Amnye, rowto hono ro me harha weryatxhe hampànà, roxan komo, kanyenhàr me naha, noro ha.

⁶Omnyam haxa ryhe, àkatxhomnà komo màxanomkahnohyatxhe. Nyamorohnà, tkatxhonkem kom haxa, ayanàhnohnye kom me natxhe. Nyamoro rma, ayany kom me natxhe, owto yoh komo hyaka, ayanàhnohrà kom horà. ⁷Nyamoro rma, Kryestu yosotà wàràhyakany me natxhe. Noro yosotà ryhe, ukurunkahnà me xaxa naha, kàwyanye. Kryestu yosot yawo rma, totahxem me tehxtatxhe, kàwyamo, Kryestu mryenon kom kaxe.

⁸Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Osox oyehtxoho wyaro rma, ohoyen komo xe xaxa ehtxoko.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxho rma, anar kom yoho nyhe nay hatà, kàkayaryet komo ywero. Àro yawo roro oyehtokonye, ohxe rma haxa manatxhe. ⁹Anar me rha toto kom hoko oyehtokony haxa ryhe, atxke rma haxa manatxhe. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ronohnà mosonà, katxho me manatxhe.

¹⁰Àsok kany me hana tehxtatxow ha. Kàyweronàhyamatxho kom yawo roro wehxaha, uro ha, kany me hana tehxtatxow ha. Àro hoyeno txko yawo rohra haxa kehtokonye ryhe, omeroro rma yawo rohra tehxtatxow hamà. Khoryenkomo wya, rowya oyweronàhyamatxho kom yawo ronohnà omoro, katxho me haxa ryhe tehxtatxhe. ¹¹Anar komo hetx hokonohnà ro me ehtxoko, kekon hatà, kàyweronàhyamany komo, kàwyanye. Noro rma, otahano

ynyehná ro me ehtxoko, kekon xarha tà. Àsok hana natxow ha, anar komo hetx hokonohnà ro kom ha. Tàwyanye toto heno yotahatxhe ryhe, atxke rma haxa natxow hamà. Anar komo hetx hokonohnà ro rma, kàyweronàhyamatxho kom yawo ronohnà ro me rma haxa natxow hamà, tàwyanye toto heno yotahanàr ke.

¹²Kanhàn kom yanoto mehra harha kenye kom me naha, àro ha, kàyweronàhyamatxho komo. Àro hoye ro ryhe, ohxe haxa manaha, atxke haxa manaha, kany me naha hampànà, Khoryenkomo, kàwyanye. Àro ke, ohxe roro rma haxa orwonàmtxoko. Ohxe roro rma haxa ehtxoko.

¹³Toto komo hnàn yawohra kehtokonye, kàhnàn kom yawohra rma rha naha, Khoryenkomo. Kàhnàn kom yawonohnà rma, tanàhnohsom me manaha hampànà, kehe hampànà, kàwyanye. Toto komo hnàn yaw haxa kehtokonye ryhe, kàhnàn kom yawo rma rha naha, noro ha. Kàhnàn kom yawono rma, tanàhnohsom me manaha hampànà, kanyehná ro me naha, kàwyanye.

Toto komo yowakryehra kehtokonye Kryestu hona xenyero me mehra tehxtaxow hamà katxhàrà on ha.

¹⁴Rowtà komo y, onà wyaro kany me manatxow hamà. Kryestu hona xenyero uro, kany me manatxow hamà. Àro wyaro kany me oyehtokonye, toto komo yowakryeny me tehxye manatxhe. Toto komo yowakryehra haxa oyehtokonye ryhe, Kryestu hona xenyero uro màketxhe rma haryhe, àtohnaw mak ha. Enyhoryehná me rma manatxhe. Kryestu hona xenyero uro katxho marma hoye rohra tonyhoryexem me manatxhe.

¹⁵Àsok hana natxow ha, okukuru kom ha, oyowtà komo rma, owosàn komo rma. Anatoko, anyempera natxow hana. Àkeweyumpura natxow hana. Ànyahpàra natxow hana. ¹⁶Àsoke ryhe màketxowà, àwyanye. Anatoko onà wyaro marma màketxow hana. Hàà, ohxe àtoko, atanyemtxa ha, asahxemtota ha, màketxow hana, àwyanye. Anyempetohranye rma oyehtokonye, ewakryehná ro me rma natxow hamà. Ànyahmahranye rma oyehtokonye, ewakryehná ro me rma natxow hamà.

¹⁷Kryestu hona xenyero me xaxa kehtokonye ryhe, toto komo yowakryeny me xarha tehxtaxow hamà. Toto komo yowakryehra haxa kehtokonye ryhe, Kryestu hona xenyero mehra tehxtaxow hamà. Noro hona wenyaha, tketxhe rma haryhe, àtohnaw mak ha.

¹⁸Anatoko, onà wyaro haxa màketxow hana. Anar komo, Kryestu hona xenyero me natxow hamà, anar kom haxa ryhe, toto komo yowakryenyero me natxow hamà, màketxow hana. Àro wyaro owyanye tatoko rma, onà wyaro haxa koyukyaxhe. Àna matà, toto komo yowakryehra tehtokonye, Kryestu hona xenyehra natxow hamà. Àsok tawro hana. Noro hona xenyero me tosonyhetxow hamà, kàwyanye toto komo yowakryenàr ke mak ha.

¹⁹Towenyxa Khoryenkom yehtxoho muhutwetxow hamà. Yaworo rma muhutwetxhe. Ohxe wehxan hamà, kahra rma ehtxoko. Àsok tawro hana. Worokyamo komo xarha, towenyxa noro yehtxoho hutwetxow

hamà. Nyamoro rma, noseryehyatzhe, noro hona. Tàràrànàmso ro noseryehyatzhe, atxke tesnàr kom ke.

²⁰Kryestu hona xenye ro me xaxa kehtokonye ryhe, toto komo yowakryeny me xarha tehxatxow hamà. Toto komo yowakryehra haxa kehtokonye ryhe, Kryestu hona xenye ro mehra tehxatxow hamà. Noro hona wenyaha, tketxhe rma haryhe, àtohnaw mak ha. Àro wyaro uhutwahra kat manatxowà. Uhutwanyehná ro komo yxak mak omnyam hamà. Àro ke, onà ryhe wekarymehe, owyanye uhutwatxho me.

²¹Akmaraw heno yexetxhàrànhàr hoko ryhe, uhutwamohsehe, owyanye. Khoryen heno komo rma noro ha. Esake yeryey hatà, wewe hona. Burunhuru txko yàmye hatà, tàwya Khoryenkomo yowakryenàr horà. Àro ke ryhe, Khoryenkomo wya, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me nehxakon hatà. Khoryenkomo yowakryeny xaxa kax mak nehxakon hatà. ²²Tàwya ewakryentoko rma, noro hona rma nenyakon hamà. Noro hona xenye ro me xaxa nehutwamohsotàhkaye, tàwya ewakryenàr ke mak ha. ²³Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà rma.

Khoryenkom hona nenyakonà, Akmaraw heno. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo, àwya. Ronenyhoryetxho me harha manaha, rohona owya xenyàr ke mak ha, kekon hatà, àwya. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàr yawo ro rma haxa nehxakon hatà, Akmaraw heno. Khoryenkomo nàhnànà ryhe mosonà katxho me xarha nehxakon hatà, àmenhosahonhàrà wya.

²⁴Kàwyanye owakryeno ytxoho hoko kehtokonye ryhe, Khoryenkomo wya, ronenyhoryetxho me harha manaha katxho me tehxatxow hamà. Kryestu hona xenye ro uro ha tatok marma kàwyanye, ronenyhoryetxho me harha manaha katxho mehra rma tehxatxow hamà, noro wya.

²⁵Àro wyaro rma rha nehxakon hatà, Hakme heno xarha. Anaro rha kàrà hokono ro me ehxahotho rma mok nehxakon hatà, noro heno. Noro rma, Xoswe nànyaketxho kom hoko, towahke nehxakon hatà. Tano rma ehtxoko, romàn yawo, kekon heno hatà, àwyanye. Amnye, anato harha nànyahtxownà hatà, àxanhàn kom hona ukurunhonàr kom horà. Àro wyaro owakryeno yeryey hatà, noro heno. Àro ke, Khoryenkomo wya, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me rma rha nehxakon hatà, noro heno xarha, tàwya owakryeno ynyàr ke hatà.

²⁶Kàhyaye kokatohàrà totxhe rma, twayehyan hamà, bo. Àro wyaro rma rha mpànà natxhe ha, Kryestu hona xenye ro uro ha, kanyetho komo xarha. Toto komo yowakryehra tehtokonye ryhe, àwayehsaho wyaro natxhe. Àsok tawro hana. Kryestu hona xenye ro mehra natxow hamà.

Atxke rma haxa naha dyuru komo kàrwonàmtoho komo katxhàrà on ha.

3 ¹Rowtà komo y, anatoko hananàhno nyne ro me tesnàr komo xe natxow hana, okukuru komo, thenyehonà komo. Yakehra nyhe rma hak nahtxoko, hananàhno nyne ro komo. Àsok tawro hana.

Tawexenàmnnàtokonye, tanàhnohsom me rma haxa natxhe hampànà, hananàhno ynye rotho komo, anar kom yoho rma haxa mak ha.

²Thenyehra rma haxa tawexenàmnyatxow hamà. Toto kom yakoro kàrwonàmnnàtokonye xarha, tawexenàmsom me rma rha tehxtatxow hamà. Awexenàmpànà ro me haxa kàrwonàmnnàtokonye ryhe, ohxe roro rma haxa tehxtatxow hamà. Tosowyomaxemà ro me tehxtatxow hamà, atxke kàrwonàmnnà kom hona. Atxke àrwomnnà roro me kehtokonye, tosowyomaxemà roro me rma rha tehxtatxow hamà, kanhàn kom hona, omeroron kom hona.

³Àsok tawro horà hana koknà komo tàmtaràhtetxow ha. Kafaru ymo tàmtaràhtetxow hamà, fàryeyu ke, kàwyanye anàr horà, àwya koyuknur kom horà. Fàryeyu ryhe, hory mehra rma haxa nay hamà. Àro txko rma ke, okno ymo horyetho ymo taryatxow hamà. ⁴Àsok hana nay xarha, kanawa ymo ha. Hory me ymo rma haxa nay hamà. Karyhe rma haxa naryaha, atxowowo ymo. Àmakoryenkaxho ryhe, atxke txko rma haxa naha. Àro txko rma ke nàramehe, kanawa ymo yanye ro. Henta ya haxa anàr xe hana nay ha, noro ha. Àsna ryhe naryaha, àro txko ke. ⁵Àro wyaro rma rha, atxke txko naha, dyuru komo xarha, kàrwonàmntoho komo. Àro txko rma yano me, tàrwonhorye rma haxa tehxtatxow hamà, ehonomnà me rma haxa kosonyhonàr kom horà.

Àsok hana nay ha, weheto ha. Weheto hoturu txko, horyethohnà txko rma, wewe ymo heno yaknyohyaha. Horyetho ymo heno rma yaknyohyaha. ⁶Weheto wyaro rma rha atxke rma haxa naha, dyuru komo, kàrwonàmntoho komo. Yaworonohnà ro me rma haxa mak naha ha, omeroro khun kom yoho rma haxa mak ha. Atxke rma haxa keny kom me naha. Kàmryen kom yaye ro rma, atxke keny kom me naha. Khorymam-tàhkanàr kom yakoro ro xarha, atxke keny kom me naha. Satanasà ymo yano me atxke rma haxa naha, dyuru komo, yuhnayen yohà ymo yano me mak ha, eryewhamnohno ytxoho ro yohà ymo yano me mak ha.

⁷Àsok hana natxow ha, onokna kom ha. Bayanye rma haxa natxow hamà, tano mya tàtosom komo, tahotàhkem komo xarha, tàrar ho tàtosom komo xarha, tuna kwawon komo xarha, omeroron komo. Bayanye ehxahotho rma tehsamnohyatxow hamà. ⁸Dyuru kom haxa ryhe, ehsamnohpànà roro me naha. Atxke roro tàrwonyemà rma, atàknanàhkahnà roro me naha. Ohxe harha àrwomnnà ro me tehxtatxow hamà. Anhà hokono ro ymo àro ha, dyuru komo, atàkahnà ro mak ha. Okoye yeryewru wyaro, eryewhamnohno ynye me rma haxa naha.

⁹Àro rma ke, ohxe xaxa manaha, ktetxhe, Kohkomo wya, kyàmkomomo wya. Àro rma rha ke toto komo twàràhyaketxhe. Tàwyaro rma rha Khoryenkomo nakàhtotho komo twàràhyaketxhe. ¹⁰Kàwyanye, ohxe xaxa manaha katxho rma, kàmtyenye nahatakehe. Àro rma rha yaye nahatakehe xarha, kàwyanye wàràhyakano ytxoho. Rowtà komo y, àro wyaro tehxyehra ro mak tehxtatxhe.

¹¹Àsok hana nay ha, tuna ha. Yarànà txko yaye takrarawaknyemà txko yahatakantoko, àro rma rha yaye ahatakahnà ro me nay hamà, tuna torkuknyemà ymo. Àro wyaro rma rha, kàmtyenye tahatakahoryehra naha, anhà.

¹²Rowtà komo y, àsok hana nay ha, fek yohà. Fek me tehetaxemà ro me nay hamà. Oryefera me harha ehetahnà ro me nay hamà, fek yohà. Àsok hana nay ha, ufa yohà. Ufa me tehetaxemà ro me nay hamà. Fek me harha ehetahnà ro me nay hamà, ufa yohà. Àsok hana nay ha, tuna ymo ha. Tuxuranke tuna ymo yehtoko, àwawo rma ehxera nay hamà, tuna uxuramnà. Àro wyaro rma rha, àme yohà roro hak nahko, kàrwonàmtoho komo. Ohxe roro hak nahko.

**Kahe yawon hoye ro tàyweron me kehtokonye onà
wyaro tehxtaxow hamà katxhàrà on ha.**

¹³Anatoko tàyweron me natxow hana, okukuru komo. Enkukmahna ro me natxow hana. Nyamoro rma hak ohxe roro nahtxoko. Enyhoru hokono ro me hak nahtxoko. Àro wyaro tesnàr kom ke ryhe, tàyweron me nosonyhetxow hamà. Tàywerono rma, ehonomnà me osonyhera rma hak nahtxoko. Àsok tawro hana. Tàyweron me xaxa kehtokonye, ehonomnà me osonyhera tehxtaxow hamà.

¹⁴Anatoko ehonomnà kom hoko tehohkaxemà ro me rma haxa manatxow hana, ohnawonye. Anar kom yoho rma haxa oyesnàr komo xe manatxow hana. Àro wyaro oyehtokonye, tàywerono ro ryhe uro ha kanyehna ro me ehtxoko. Àro wyaro kany me haxa oyehtokonye, yaworonohnà ro me rma haxa manatxow hamà. ¹⁵Ehonomnà kom hoko tehohkaxem komo ryhe, tàywero rma natxhe haryhe. Kahe yawon hoye rohra, yukryeka hon kom hoye ro haxa, tàywero rma natxhe haryhe, Khoryenkom hutwanyehna kom hoye ro mak ha, worokyamo yohà ymo hoye ro mak ha. ¹⁶Àsok tawro hana. Ehonomnà kom hoko tehohkaxemà ro me tehtokonye, anar kom yoho rma haxa tesnàr komo xe tehtokonye, àsok make rma haxa natxow hamà, toto komo. Anaro rha tanhàn kom hoko rma haxa natxow hamà, thenyehra rma haxa mak ha.

¹⁷Kahe yawon hoye ro haxa tàyweron me kehtokonye, onà wyaro tehxtaxow hamà. Kanhàn kom hokonohnà ro me tehxtaxhe. Osoyhera tehxtaxhe xarha. Tosoyxem komo takoronometxhe xarha, osoyhera harha esnàr kom horà. Towahke tehxtaxhe xarha. Towahke rma toto komo teyukyaxhe xarha. Toto komo hnàn yawo rma haxa tehxtaxhe xarha. Ewakryenye ro kom me tehxtaxhe xarha. Anar me rha ehutwahnà ro me tehxtaxhe xarha. Yaworonohnà ro mehra tehxtaxhe xarha. ¹⁸Towahke roro kehtxoho kom hoye ro, anar komo takoronometxow hamà, osoyhera harha ehtxoho menye. Àro hoye ro, ohxe roro rma haxa tehxtaxow hamà, omeroro, kàwyamo rma, nyamoro xarha.

Eryehohra harha ehtxoko ayanhàn kom hoko katxhàrà on ha.

4 ¹Àsok hana manatxow ha. Oyosoynyàr kom hoko manatxow hamà. Oyosohtahanàr kom hoko manatxow hamà. Eten kom hoye ro hana, àro wyaro manatxow ha, oyeriehotatho kom hoye ro hamà, ayanhàn kom hoko oyeohkatxho kom hoye ro hamà. Ohnawonye anar me rha tehutwaxemà ro me manatxow hamà, anaro rha ayanhàn kom hoko. Àro hoye ro mosohtahetxow hamà. ²Akatxho komo xe rma haxa manatxhe. Àkatxhomra

rma manatxhe. Àro hoye ro, toto heno komo metahetxhe, owyanye àkatxhothàyamo yahosnàr horà. Anar komo katxho hoko rma mehohketxhe haryhe. Ahohsàra rma manatxhe. Àro hoye ro mosoyatxhe. Mosohetxhe xarha. Àkatxhomra rma manatxhe, Khoryenkom yakoro àrwomra oyesnàr kom ke mak ha, apa y, rokatxho tàmkò, kahra oyesnàr kom ke mak ha.

³Anatoko Khoryenkom yakoro orwonatxow hana. Apa y, rokatxho tàmkò, màketxow hana. Ahohsàra rma manatxhe. Àsok tawro hana, yaworonohnà ro me orwonàmrà kom ke hamà, ayanhàn kom hoko oeryehotanàr kom horà akatxho komo xe oyesnàr kom ke hamà.

⁴Tànyonhàrà hyaye wos yotownàtokono wyaro, Khoryenkomo hyaye motowyatxow hamà. On hutwahra kat manatxowà. Khoryenkomo xanhàn komo xe kehtokonye, Khoryenkom xehra tehxtatxow hamà. Àkatxho komo xe kehtokonye, noro xehra tehxtatxow hamà. Àro ke, nyamoro xan me oyesnàr komo xehra ehtxoko. Àxan kom me oyesnàr komo xe haxa oyehtokonye, Khoryenkomo xanhànà ro me rma rha manatxhe, omnyam xarha. ⁵Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Kowan yakanye tokato nyakye, Khoryenkomo. Kxenyè rma haxa naha, noro ha. Khoryenkom xano roro me kesnàr komo xe rma haxa naha. Noro hyaye kotowrà komo xehra ro mak naha ha. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà rma, yaworonohnà me kat naye, owyanye.

⁶Towahke xaxa mak naha, Khoryenkomo. Kowakryetxhe rye rma haxa. Àro ke, onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàr xarha.

Ehonomnà me tosonyxem komo xehra naha, Khoryenkomo.

Norohnàtho me tosonyxem kom haxa ryhe yowakryehe. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ⁷Àro ke, Khoryenkomo eyuhtxoko. Worokyamo yohà ymo àtaymatxoko, ohyayenye. Àtaymaxaho rma, nekahtàmyaha, ohyayenye.

⁸Khoryenkomo hyaka haxa omohtxoko. Tàhyaka oyomoknàtokonye, ohyakany xarha nomokyaha, noro ha.

Anhàtho komo y, ayanhàn kom hokohra harha ehtxoko. Anar me rha tehtwaxemà ro komo omnyam hamà. Àro ke, osonyhoryetxok harha, ohnawonye, ohxe roro harha tehtwaxemà ro me oyesnàr kom horà. ⁹Ayanhàn kom hok haxa ryhe oseryehokatxoko. Ekhokatxok xarha. Owratatxok xarha. Osownohpànà ro me harha ehtxoko. Eryehohra harha ehtxoko, ayanhàn kom hoko. ¹⁰Ehonomnà me xaxa Kohkomo xenytxoko. Norohnàtho me haxa osonytxoko. Ehonomnà me harha oeryatxhe hampànà, noro ha.

Otwàràhyakahra ehtxoko katxhàrà on ha.

¹¹Rowtà komo y, otwàràhyakahra ehtxoko, omnyamo ro rye rma. Oyowtà komo wàràhyakany me oyehtokonye, kàyweronàhyamatxho komo wàràhyakany me haxa manatxhe. Oyowtà komo wya, atxke manaha, kany

me oyehtokonye, atxke naha, kàyweronàhyamatxho komo, kany me haxa manatxhe. Kàyweronàhyamatxho komo wàràhyakany me oyehtokonye, àro yawo ronohnà ro me manatxhe. Atxke naha, àrotho, kany me haxa manatxhe.

¹²Kàyweronàhyamanyenhàr kom me naha, Khoryenkomo. Noro rma, atxke manaha, omoro, kany me rma naha. Noro marma ryhe naha. Anaro ehxera ro mak naha. Onyhoryeno ynye rma noro ha. Anàhnohno ynye xarha noro ha. Àro ke, omnyam haxa ryhe, atxke manaha, omorotho, kanyehná ro me manatxow hamà, ohoyen komo wya.

Àsok kom haxa hana manatxow ha awanaworo katxhàrà on ha.

¹³Àsok kany me hana manatxow ha. Àpa txowà, tàtotxe, monyen kom yowto hona, kany me manatxow hamà, ayano me ronye rma. Tàtètxow hamà, amnye rma, awanaworo haxa tàtètxow hamà, kany me manatxow hamà. Àto ryhe tàtxemnyehàntètxhe, towenyxa ro. Kwarawantanàr kom hoko tehxtatxow hamà. Àro hoye ro txenyerun komo tahohsatxow hamà, kany me manatxow hamà, ayano me ronye rma.

Àro wyaro kany komo wya, onà wyaro àkehe hampànà. ¹⁴Àsok kom haxa hana manatxow ha, awanaworo, ohxe nyhe hana, ohxehra haxa hana. Uhutwanyehná ro me manatxow hamà. Àsokentok kom hana nay ha, awayehtoho komo. Uhutwanyehná ro me manatxow hamà. Kaweryesà wyaro rma manatxow hamà. Mexe nyhe txko tonyxem me naha, kaweryesà. Amnye nyhe txko tosomatxaxem me harha naha. Àro wyaro rma rha, mexe nyhe txko tonyxem me manatxhe. Amnye nyhe txko awayehyatxhe. ¹⁵Àro ke, onà wyaro haxa katxoko. Àwayehpàra rma hak tano rma kenyàr komo xe Kohkom yehtoko ryhe, awanaworo noro yano me komyawon kom hoko tehxtatxhe, katxoko. ¹⁶Onà wyaro haxa kany me manatxhe, omnyamo. Awanaworo komyawon kom hoko tehxtatxhe, kano me rony mak ha, kany me haxa manatxhe. Khoryenkom yoho nyhe mehutwetxow hamà. Àro wyaro kany me oyehtokonye, atxke manatxhe.

¹⁷Anatoko onà wyaro mehutwetxow hana. On enyhoru hoko ryhe tehxorye wehxan hamà, kany me manatxow hana. Àro wyaro oyehtwantokonye, àro hoko rma haxa ehtxoko. Àhokohra haxa oyehtokonye, atxke rma haxa manatxhe.

Tkatxhonkem komo atxke ehtxoho komo yokarymatxhàrà on ha.

5 ¹Onà wyaro ryhe àkehe, tkatxhonkemà roro komo wya. Amnye moseryehoketxhe xak harha hampànà, omnyam heno, thenyehra rma haxa hampànà. Àro ke, owratatxoko. Ekokoytxoko. ²Tatanàhnohso harha naha hampànà, akatxhothàyamo, ehètàhpenyenothono rma, omeroro. Onokna nakutho wyaro, tasawotos harha naha hampànà, owomunuthuyamo. ³Tàhxeryehtax harha naha hampànà, otxenyerunuthuyamo, urutho rma, pàratatho xarha. Tàwyanye àhxeryehtaxaho yonyetoko, onà wyaro nkètxhe hampànà, toto komo, ohokonye. Otxenyerun komo màhenyekyatxkonà, oyeriyehotanàr kom horà, anar komo yowakryehra rma màhenyekyatxkonà,

ketxhe hampànà, ohokonye. Weheto naknyohàtho wyaro, tanàhnohsom me manatxhe hampànà. Otxenyerun komo mehamnohyatxkonà. Amnye rma haxa, ayanàhnohnye kom me nosonyhehe hampànà, Kohkomo, owyanye.

⁴Àsok hana natxow ha, ayanototho kom ha, amararàn hokono rotho komo rma, anatar yeherà hotnye rotho komo xarha. Ehethàrà yahohsàra rma nehxatxkon hamà. Mehemetxkonà rma haryhe mà, àwyanye. Menkuhtetxkon mak hamà. Ohokonye nàrwonatzkonà, nyamoro ha, Kohkomo nenytxanàr me. Àwyanye, uro ehenàhko katxho rma yonytxehe, Kohkomo. Kahe yawon kom yohà rma noro ha, thenyehonà kom yohà rma.

⁵Tano rma yukryeka ho rma hak oyehtokonye, tkatxhonke rma haxa manatxhe, thenyehra rma haxa mak ha. Àsok maken komo rma mehekahtyatxhe. Ayano me ronye rma oyeryehotetxhe. Masahxemetetxhe rye rma haxa, twahuramso ro. Okno totahaxemà wyaro manatxow hamà. Etahahra ro rma haka, koknà komo tehsuryetxow hamà. Àro wyaro rma rha masahxemetetxow hamà, omnyamo. Asahxemtoso rma, tanàhnohsom me rma manatxhe hampànà, okno wyaro rma rha, totahaxemà wyaro rma rha.

⁶Enyhoru heno komo wya, tanàhnohsom me yxak manaha, omoro, kany me manatxhe. Metahetxhe xarha. Ohsànàhpànà ro me natxhe, nyamoro. Àro wyaro ryhe manatxhe, omnyamo, tkatxhonkem komo.

Kohkom yomoknàr hona ro rma haxa ehtxoko katxhàrà on ha.

⁷Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, rowtà komo y. Mexe nyhe txko thona ro ehtxoko. Kohkom yomoknàr hona ro rma haxa ehtxoko. Bararàn hokono ro komo wyaro ehtxoko. Tàwyanye àhomotxhe, thona ro rma haxa natxhe, nyamoro ha. Tànatar komo yehetanàr hona ro rma haxa natxhe, mex mak ha. Ànàhnàn komo ryhe àro ha, ànatar komo yeherà. Àro hoko rma thona ro rma haxa natxhe. Àwyanye enamàtxhe rma, nomokyaha, tuna. Amnye, ehentok xarha, nomokyaha, tuna. Tuna yomoknàtoko rma haka, thona roro rma natxhe, bararàn hokono ro komo. ⁸Omnyam xarha, thona ro rma rha ehtxoko, mexe nyhe txko mak ha. Mexe nyhe txko ehxah me nomokyaha, Kohkomo. Àro ke, towankaryhe rma haxa ehtxoko.

⁹Rowtà komo y, othoko àrwomra ro mak ehtxoko, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho mehra oyehtxoho menye. Mexehra nomokyaha, wahanonkano nyne. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà kanye rma noro ha.

¹⁰Rowtà komo y, Kohkomo rwonà yokarymanye ro heno komo uhutwatxoko. Kohkom yano me nekarymetxkon heno hatà. Teryewhamnohsomà ro heno komo nyamoro hatà. Anar komo wya teryewhamnohnàtokonye, nenàmyatxkon hatà, nyamoro heno. Mexe rma haxa nenàmyatxkon hatà, ohsànàhpàra rma. Nyamoro heno kom hoko ehohkatxoko. ¹¹Enàmnye ro heno komo ryhe, towakryexem me rma haxa nehxatxkon hamà, kany me tehxatxow hamà. Enàmnye ro me rma haxa nehakon hatà, Xo heno. Noro yexetxhàrànhàrà muhutwetxhe rma. Noro heno hoko Kohkomo yexetxhàrànhàrà muhutwetxhe xarha. Towahke rma haxa

nehxakon hatà, Kohkomo, noro heno hoko. Noro heno hnàn yawo rma haxa nehxakon hatà, tàwya ewakryenàr horà hatà. Noro heno hoko rma ehohkatxoko.

Yaworo rye rma haxa orwonàmtxoko katxhàrà on ha.

¹²Rowtà komo y, onà wyaro ryhe khananàhyatxhe xaxa hampànà. Anatoko orwonàmàthàyam yawo ro oyehtwamohsonàr komo xe manatxow hana. Àro wyarono rma, onà wyaro kahra rma ehtxoko. Rorwonàmàthàrà yawo rohra haxa ryehtoko, romtatcano rma haka, Khoryenkomo, kahra xaxa mpànà ehtxok ha. Nosomtatcano rma haka, kahe, kahra xarha mpànà ehtxok ha. Nosomtatcano rma haka, yukryeka, kahra xarha mpànà ehtxok ha. Àro wyaro kanyehná ro me ehtxoko. Àro wyaro kanyehná rma, yaworo rye rma haxa orwonàmtxoko, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho mehra oyehtxoho menyé.

Khoryenkom yakoro orwonàmtxok xarha ohokonye rma katxhàrà on ha.

¹³Teryewhamnohsom me oyehtokonye, orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro. Teryehorye haxa oyehtokonye, awanotatxoko, ohxe xaxa naha, Khoryenkomo, tawro me.

¹⁴Ekeh me oyehtokonye, Kryestu mryenon yonye ro komo anyehtxoko. Nyamoro ryhe, Khoryenkom yakoro nàrwonatxhe, ekeh kom hoko. Ownyaku wyaron ke karyetxhe xarha. Kohkom yano me amna akaryehe, ketxhe ha. ¹⁵Àro wyaro tàrwonàmñàtokonye, ekehàtho komo yonyhoryehetxhe ha, Kohkom hona xenyé ro me tesnàr kom ke. Kohkomo ryhe ekehàtho komo yanàmyaha harha. Tanhàn kom hoko ehxah me ehtokonye, noseryewhokehe, Kohkomo, anhànàthàyam hoko.

¹⁶Àro ke, meya rha oskarymatxoko, ayanhàn kom hoko. Khoryenkom yakoro orwonàmtxok xarha, ohokonye rma, àwya oyonyhoryetxho menyé. Enyhoru kom hak nàrwonàmtxowà, Khoryenkom yakoro. Eyukhunuhnu me nàrwonatxhe, enyhoru komo. Àrwonàmrà kom ke ryhe, tahoxetà yonyehe, Khoryenkomo.

¹⁷Kàwyaronye rma rha, toto me nehxakonà, Eryeyas heno. Teryewrye ro rma haxa nàrwonàmye hatà, noro heno. Apa y, omokhàrà hak nahko, tuna, kekon heno hatà, Khoryenkomo wya. Omokhàrà roro rma haxa nehxakon hatà, tuna, mexe rma haxa mak hatà. 3 me txemnyehàntay hatà, omokhàrà rma. 6 me nuno yonatkay xarha tà, omokhàrà rma. ¹⁸Àro wyaro exetxhe, nàrwonàmye xarha tà, noro heno. Apa y, tuna ànyahko harha, kekon heno hatà. Tuna nyakye harha tà, kahe yawono. Nahtanàhyakon harha tà, yukryeka.

¹⁹Rowtà komo y, yaworon xaxa hokohra harha na natxow ha, okukuthuyamo. Àsok hana manatxow ha, àhokonye. Anatoko makoronometxow hana, yaworon xaxa hok harha ehtxoho menyé. ²⁰Onà ryhe uhutwatxoko. Owyanye anhàtho komo yakoronomantokonye, yaworon xaxa hokon me harha owyanye txenyetokonye, menyhoryehetxow hamà, Khoryenkomo wya, anàhnohpàn me ehtxoho menyé. Anhànàthàyamo mowhetxowà rma hamà, Khoryenkomo wya. Thenyehra ehxahotho rma mowhetxow hamà, àwya.